

Derleme

SOSYAL HİZMET MEZUNLARININ KADRO VE UNVANI “SOSYAL HİZMET UZMANI/ SOSYAL ÇALIŞMACI”

Position and Title of Social Work Programme Graduates “Sosyal Hizmet Uzmanı” and “Sosyal Çalışmacı”

Bülent KARAKUŞ*

*Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Başkanı

ÖZET

Türkiye’de profesyonel anlamda sosyal hizmet eğitimi 1961 yılında Sosyal Hizmetler Akademisinin kurulmasıyla başlamış olup ilk mezunlar 1965 yılında Sosyal Hizmetler Mühassısı unvanını almışlardır. 1967 yılında Sosyal Çalışma bölümünün kurulmasıyla 1971 yılından itibaren de Sosyal Çalışmacı unvanıyla mezunlar verilmeye başlanmıştır. Böylece aynı mesleğin 2 farklı unvanıyla mezun olma süreciyle meslekte unvan konusu başta akademi çevreleri olmak üzere, meslek çevrelerinin de gündemini meşgul etmiştir. Süreç içinde bu konu akademik çevreler ve meslek mensupları kadar, diğer meslek grupları, eğitim çevreleri ve kamu kurumlarının da ilgisini çekmiş ve tartışma günümüze kadar canlılığını korumuştur.

Bu çalışmanın amacı ilk mezunların verildiği 1965 yılından günümüze kadar uzanan sosyal hizmet mezunlarının unvanı konusunu, ülkemizdeki tarihsel süreç, mevzuat ve uygulamalar çerçevesinde, meslek eğitimi ve çalışma yaşamı bağlamında ele alarak, konuyu farklı ve tamamlayıcı açılardan bütünlüklü olarak ortaya koymaktır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Çalışmacı, Unvan, Kadro, Eğitim, Çalışma/İş Yaşamı

ABSTRACT

The aim of this study was to discuss the issue of title among social work graduates, which started in 1965 and remained until today, within the framework of historical process, legislations and practices; to consider it within the context of educational and work life and to present it in an integrative and different manner. Professional social work education in Turkey had started with the establishment of Social Services Academy in 1961 and first graduates had gained the title Expert of Social Services (Sosyal Hizmetler Mühassısı). After 1971, with the establishment of department of Social Work in 1967, the title given for the graduates was Social worker (Sosyal Çalışmacı). Therefore, with the process of having two different titles for the same profession, the problem of professional title has occupied both the academic and professional agenda. In process, this topic gained the interest of social work academics and professionals, as well as other professionals, educational groups and public institutions with all their aspects. The discussions had been carrying their disputed issues up to now.

Keywords: “Sosyal Hizmet Uzmanı”, “Sosyal Çalışmacı”, Title, Position, Education, Work Life

GİRİŞ

Ülkemizde Selçuklu ve Osmanlı döneminden başlamak üzere sosyal hizmetlere ilişkin uygulamalara rastlanmakla birlikte, çağdaş ve profesyonel anlamda sosyal hizmetin gelişimi Cumhuriyet döneminden sonra olmuştur.

Sabiha Sertel (1895-1968), profesyonel anlamda sosyal hizmet eğitimi almak üzere Columbia Üniversitesine bağlı Sosyal Çalışma Okulu'nda (New York School of Social Work) 1919-1923 yılları arasında eğitim görmüş ve Türkiye'de sosyal hizmet eğitiminin başlamasından (1961'den) yıllar önce, 1923 yılında diplomasını alarak, ülkemizin profesyonel anlamda ilk sosyal hizmet mezunu olmuştur (Danışoğlu, 2011).

Türkiye'de ise profesyonel anlamda sosyal hizmet eğitimi 1961 yılında Sosyal Hizmetler Akademisinin kurulmasıyla başlamış olup ilk mezunlar 1965 yılında Sosyal Hizmetler Mühassısı unvanını almışlardır. 1967 yılında Sosyal Çalışma bölümünün kurulmasıyla 1971 yılından itibaren Sosyal Çalışmacı unvanıyla da mezunlar verilmeye başlanmıştır. Böylece aynı mesleğin 2 farklı unvanıyla mezun olma süreciyle, meslekte unvan konusu başta akademi çevreleri olmak üzere, meslek çevrelerinin de gündemini meşgul etmiştir. Süreç içinde bu konu akademik çevreler ve meslek mensupları kadar, diğer meslek grupları, eğitim çevreleri ve kamu kurumlarının da ilgisini çekmiş ve tartışma günümüze kadar canlılığını korumuştur.

Bu çerçevede çalışmada, ilk mezunların verildiği 1965 yılından günümüze kadar genel olarak sosyal hizmet uzmanı ve sosyal çalışmacı ekseninde

gelişen sosyal hizmet mezunlarının unvan konusu, birinin diğerine üstünlüğü veya önceliğinden ziyade; ülkemizdeki tarihsel süreç, mevzuat ve uygulamalar çerçevesinde, meslek eğitimi ve çalışma yaşamı bağlamında ele alınarak, konu farklı ve tamamlayıcı açılardan bütünlüklü olarak ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Bu kapsamda kurgulanan çalışmada önce unvan konusu sosyal hizmet eğitimi bağlamında ele alınarak, sosyal hizmet bölümü mezunlarına yükseköğretim kurumları (okullar ve YÖK) tarafından verilen unvanın süreç içindeki gelişimi ele alınacaktır. Sonrasında ise unvan konusuna çalışma yaşamı bağlamında bakılacak ve çalışma yaşamında kurumlar, mevzuat, YÖK ve yargı kararlarında sosyal hizmet meslek mensuplarına verilen unvanın süreç içindeki gelişimi ele alınarak, son kısımında ise konuya ilişkin **özet ve** genel değerlendirmelerin yer aldığı sonuçlar derlenecektir.

1. SOSYAL HİZMET EĞİTİMİ BAĞLAMINDA UNVAN

1940'lardan sonra ABD ve Avrupa ülkelerinden başlamak üzere tüm Dünya'yı etkisi altına alan Sosyal Devlet, Sosyal Refah, Sosyal Adalet ve İnsan Hakları arayışı ve uygulamalarının etkisiyle, Türkiye'de de 1957 yılında, Birleşmiş Milletler Sosyal Refah Müşavirliği'nin önderliğinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı başta olmak üzere; ilgili bakanlık başta olmak üzere, kamu ve özel kuruluş temsilcilerinin katılımıyla, Türkiye'de mevcut sosyal hizmetlerin bilimsel ve mesleki bir yaklaşımla yeniden örgütlenmesine yönelik bir toplantı düzenlenmiş ve toplantıda Türkiye'de

sosyal hizmetlerin daha profesyonel olarak verilmesi için çeşitli kararlar alınmıştır (Uğuroğlu, 2005).

Toplantıda alınan kararlar doğrultusunda, sonraki süreçte 22.06.1959 tarihli ve 10233 sayılı resmi gazetede yayınlanan (www.resmigazete.org.tr), 12.06.1959 tarihli ve 7355 sayılı Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanunla, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı olarak, alanda araştırma yapmak, yayın ve görüş oluşturmak vb. işleri yapmak ve Sosyal Hizmetler Akademisini kurmak üzere 1959 yılında Sosyal Hizmetler Enstitüsü kurulmuştur.

1.1. YÖK Sürecine Kadar Sosyal Hizmet Eğitimi ve Unvan

7355 sayılı Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanunun 1.Maddesi uyarınca (h fıkrası: ... yerine getirecek ve bunların öğretimini sağlayacak sosyal hizmet mütehassıslarıyla sosyal yardımcılarını yetiştirmeye mahsus, yüksek ve orta dereceli öğretim yapmak üzere Sosyal Hizmetler Akademisi tesis etmek), 1961 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı olarak Sosyal Hizmetler Akademisinin faaliyete geçmesi ile Türkiye'de sosyal hizmet uzmanlarının eğitim süreci başlamış ve 1965 yılında ilk mezunların diploma larında "Sosyal Hizmet Mütehassısı" unvanı verilmesiyle unvan kullanımı da ortaya çıkmıştır.

7355 sayılı Kanun, Sosyal Hizmetler Akademisinin 3 seviyede eğitim ve rebilmesini öngörmüştür; buna göre, sosyal hizmet alanında çalışanlara kurs vererek eğitim sonunda sertifika verilmesi, 3 yıllık lise seviyesinde eğitim verilerek sosyal yardımcı diploması

verilmesi ve lise eğitiminden sonra dört yıllık yükseköğretim verilerek, mezunlara "sosyal hizmetler mütehassısı" unvanı verilmesi hükme bağlamıştır. Böylece, 1965 yılından itibaren Sosyal Hizmetler Akademisi mezunlarına "sosyal hizmetler mütehassısı" ve daha sonraları "sosyal hizmet uzmanı" diploması verilmiş (Bulut, 2007), mezunlara verilecek diploma öncesinde için yurt içi ve dışından örnekler getirilerek incelenmiştir (Dönümcü, 2004).

1967 yılında ise Hacettepe Üniversitesi bünyesinde Sosyal Çalışma Yüksek Okulu kurulmuştur. Sosyal Çalışma Yüksek Okulu önce dört yıllık bir meslek okulu olarak kurulmuş, sonra beş yıllık eğitim veren bir akademik bölüme, «Sosyal Çalışma Bölümü» ne dönüştürülmüş, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bölümü 1971 yılından itibaren Sosyal Çalışmacı unvanıyla mezunlarına diploma vermiştir (Kongar, 2005).

2547 sayılı YÖK kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, 20 Temmuz 1982 tarihinde çıkarılan 41 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin" 9.Maddesinin a) bendinin 6.fıkrasıyla "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Sosyal Hizmetler Akademisinin yükseköğretime dönüştürülmesiyle oluşturulan ve rektörlüğe bağlanan Sosyal Hizmetler Yüksekokulu" kurulmuştur. Böylece Sosyal Hizmetler Akademisi her hakkı ile Hacettepe Üniversitesine devredilmiş ve Sosyal Hizmetler Yüksekokulu adını aldığı 1982 yılından itibaren de "sosyal hizmet uzmanı" unvanı ile mezun vermeye devam etmiştir.

Bu süreçte, 24.5.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun

38.Maddesi gereğince, sosyal hizmetler mütehasısı yetiştirilmesini öngören Sosyal Hizmetler Akademisinin kuruluş dayanağını da oluşturan 12.6.1959 tarih ve 7355 sayılı Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır (www.mevzuat.gov.tr).

1981 yılında YÖK'ün kuruluşunun ardından, 1983 yılında H.Ü. Sosyal Çalışma bölümü de kapatılmış, öğretim üyeleri ve öğrencileri, Hacettepe Üniversitesine bağlanarak Yüksekokula dönüştürülen Sosyal Hizmetler Akademisine aktarılmıştır. Ancak bu bölüme girmiş olan öğrencilerin "müktesep haklarından dolayı" bölüm, 1987'ye kadar "sosyal çalışmacı" unvanıyla mezun vermeye devam etmiştir. Sosyal Çalışma Bölümü eğitim ve araştırma etkinliklerinin sürdüğü bu yirmi yıllık dönem içinde hem master hem de doktora düzeyinde mezuniyet sonrası eğitim de yapmış, derece de vermiştir (Kongar, 2005).

1.2. YÖK Süreci Sonrasında Sosyal Hizmet Eğitimi ve Unvan

04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı kanun kapsamında YÖK'ün kuruluşuyla (www.yok.gov.tr), TSK ve Emniyet Teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumları dışındaki, tüm yükseköğretim kurumları YÖK'e bağlanmış olup ülkemizde yükseköğretim mezunlarının hangi unvanı kullanabileceklerine de hâlihazırda YÖK karar vermektedir. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, yükseköğretim görenlerin bu öğrenimlerinden sonra kazandıkları unvanların aynı ve elde ettikleri hakların eşdeğer sayılmasına, Yükseköğretim Kurulunca karar verileceği düzenlenmiştir.

Sosyal hizmet eğitimi veren yükseköğretim kurumları da bu çerçevede YÖK'e bağlı olduğundan, sosyal hizmet eğitimi almış olanların kullanabileceği unvanın tespiti hususunda, sosyal hizmet eğitimi veren kurumlardan mezun olanlara hangi unvanın verildiğine dair YÖK kararlarının bilinmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede Yükseköğretim Kurulunun üniversitelerdeki programlardan mezun olanlara verilen unvanlara ilişkin kararları incelenerek, Sosyal Hizmet Lisans, Yüksek Lisans, Doktora mezunları ve Sosyal Hizmetler Ön lisans mezunlarının unvanlarına ilişkin durum aşağıdaki çizelgede toplu olarak ortaya konulmuştur.

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere, Yükseköğretim Kurulunun 14.06.1990 tarihli kararıyla, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu (Sosyal Hizmetler Akademisinin tüm haklarıyla devredildiği, Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bölümünün de kapatılmasıyla o dönem tek kalan lisans seviyesinde eğitim veren okul) mezunlarına Sosyal Hizmet Uzmanı unvanı verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan, mezunlarına sosyal hizmet uzmanı unvanı vermek üzere 2000'li yılların başında eğitime başlayan Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine bağlı Sosyal Hizmet Bölümü'nün açılması da Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nca onaylanmıştır (Bulut, 2007).

Yükseköğretim Kurulunun yüksek lisans bölüm mezunlarının unvanına ilişkin 30.10.1989 tarihli kararıyla ise

Çizelge: Sosyal Hizmet Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora Mezunları ile Sosyal Hizmetler Ön Lisans Mezunlarına Verilen Unvanlara İlişkin YÖK Kararları

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU KARAR TARİHİ	PROGRAM ADI	MEZUNLARA VERİLEN UNVAN
12.09.1991	Hacettepe Üniversitesi/ Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi/ Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmetler (1967-1982 yılları arasında faaliyet gösteren bölüm)	Sosyal Çalışmacı
14.06.1990	Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu	Sosyal Hizmet Uzmanı -Bilim uzmanı
30.10.1989	Sosyal Bilimler Enstitülerinde (Sosyal Hizmet dâhil): -Yüksek lisans öğrenimini tamamlayanlara -Doktora yapanlara	-Doktor Unvanları verildikten sonra ayrıca parantez içinde uzmanlık ve Doktora alanının belirtilmesi
31.01.1984	Meslek Yüksekokullarının: - Teknik Programlar bölümünden mezun olanlara - Diğer bölümlerinden mezun olanlara (Sosyal Hizmetler dâhil)	-Tekniker -Meslek Elemanı (İlgili alanın)

Kaynak: Yükseköğretim Mezunlarının Aldıkları Unvanlara İlişkin YÖK Kararları:

<http://www.memurlar.net/haber/11684/> Erişim Tarihi: 19.02.2015

Sosyal Hizmet bölümlerinin de dâhil olduğu Sosyal Bilimler Enstitülerinde yüksek lisans öğrenimini tamamlayanlara Bilim Uzmanı, doktorasını tamamlayanlara ise Doktor unvanı verildikten sonra ayrıca parantez içinde uzmanlık ve doktora alanının belirtilmesi uygun görülmüştür.

Son yıllarda açık öğretim ve örgün eğitimde açılan ve sayıları hızla çoğalmaya başlayan 2 yıllık (ön lisans) Sosyal Hizmetler bölümlerine ilişkin unvan konusu da sıkça karıştırılarak, bu bölümler tüm sosyal hizmet/ler alanında faaliyet gösteren meslek gruplarına yardımcı bir yapılanma olmasına karşın, sadece

sosyal hizmet uzmanlarıyla/ sosyal çalışmacılarla ilişkilendirilebilmektedir. Hâlbuki tabloda da görüldüğü üzere Yükseköğretim Kurulunun 31.01.1984 tarihli kararıyla, Meslek Yüksekokullarının Teknik Programlar dışındaki diğer ön lisans bölümlerinden mezun olanlara ilgili alanın Meslek Elemanı unvanı verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede de 2 yıllık (ön lisans) sosyal hizmetler bölüm mezunlarının ilgili alanın meslek elemanı unvanını alacağı açıktır.

Konuyla ilgili örnek vermek gerekirse; Milli Eğitim Bakanlığı 2013 yılında yaptığı 12.10.2013 tarih ve 28793 sayılı MEB Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelik (www.mevzuat.gov.tr) düzenlemesiyle, ön lisans (2 yıllık) sosyal hizmetler bölümü mezunlarının unvan değişikliği yoluyla Sosyal Çalışmacı kadrolarına atanmasını hükme bağlamıştır. Bu yanlış uygulamaya karşı SHUDER tarafından açılan dava kapsamında, Danıştay tarafından istenen bilgiye istinaden, Yüksek Öğretim Kurulu Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığının 22.7.2014 tarihli kararıyla (YÖK Kararları), Sosyal Çalışmacı kadrolarına ancak sosyal hizmet lisans bölümü mezunlarının atanabileceği ve ön lisans mezunlarının Sosyal Çalışmacı kadrosuna atanamayacağı belirtilerek, iki yıllık ön lisans eğitimi alan Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Programı mezunlarına "Meslek Elemanı" denilebileceği belirtilmiş, Danıştay tarafından da bu yönde karar (Danıştay Kararları) verilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının, 19.11.2012 tarih ve 50096 sayılı yazısı (www.memurlar.net/) ile de Mesleki ve

Teknik Eğitim Yapan Programlar açıklanmış, yazıda, Adalet, Denizcilik, Sağlık Hizmetleri, Sosyal Bilimler, Teknik Bilimler, Turizm ve Otelcilik MYO vb. ile açık öğretim, uzaktan eğitim, örgün öğretimdeki tüm ön lisans programları ile bazı lisans programlarının mesleki ve teknik eğitim yapan programlar olduğu belirtilmiş, bu çerçevedeki lisans programları listesinde Sosyal Hizmet de sayılmıştır.

AB müktesebatına uyum amacıyla, Bolonya süreci kurallarına uygun olarak diplomalara meslek unvanı yazılmaması için Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının YÖK'e yaptığı öneri doğrultusunda, 03.06.2005 tarihli Yükseköğretim Genel Kurulu toplantısında konu görüşülmüş ve 2547 sayılı YÖK Yasasınının 2880 sayılı yasayla değişik 43.Maddesi uyarınca, 2005-2006 öğretim yılından başlayarak diplomalara unvan yazılmaması, sadece öğrenim görülen program adının ve alınan derecenin belirtilmesi kararına varılmıştır. Böylece 2006 yılından başlayarak Bolonya süreci kurallarına uygun olarak diplomalara meslek unvanı yazılması uygulaması kaldırılmış, bu tarihten sonra da diğer bölümlerde olduğu gibi sosyal hizmet bölümlerinde de mezunların diplomasına unvan yazılmamaktadır (Tomanbay, 2014).

2. ÇALIŞMA YAŞAMI BAĞLAMINDA UNVAN

2.1. Çalışma Yaşamında Genel Süreç Açısından Unvan

Önceki kısımda da belirtildiği üzere ülkemizde sosyal hizmet uzmanları öncelikle sağlık ve sosyal yardım başta olmak üzere kamu kurumlarında

istihdam edilmişler ve çoğunluğun kamu kurumlarındaki konumu bugüne dek devam etmiştir. Özel kanunları bulunan birkaç istisnai kurum dışında kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan memurlara ilişkin hususlar 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla (DMK) düzenlenmiştir. DMK'nın 36. maddesinde devlet memurları sınıflara ayrılarak hangi meslek mensubunun hangi sınıfta yer alacağı hükme bağlanmış ve buna göre sosyal hizmet meslek mensupları da "sosyal hizmetler mütehassısı" unvanı ile "sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfında yer almıştır (www.mevzuat.gov).

1965 yılında mezun olan ilk sosyal hizmet mütehassıslarından 13 kişi öğrenci asistanlığı statüsüyle akademide kalmış, diğerleri ise Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde tıbbi sosyal hizmet alanındaki kurum ve kuruluşlara atanmışlardır. Sağlık Bakanlığının sonra sosyal hizmet mütehassıslarına ilk kadro veren kurum Adalet Bakanlığı olmuş ve ilk mezunlardan Adalet Bakanlığı ve D.P.T. de yer alanlar olmuştur (Dönümcü, 2004).

1968 yılında Ankara Gazi Lisesi Müdürlüğünden, Sosyal Hizmetler Akademisine gelen bir yazı ile "kurdukları rehberlik servisinde sosyal hizmet uzmanı görevlendirilmesi" talep edilmiş ancak mezun sayısının azlığı nedeniyle görevlendirme yapılamamış ve okul sosyal hizmeti başlatılamamıştır, buna karşın uygulama için öğrenci gönderilebilmiş ve öğrenci staj uygulamaları yapılmıştır (Dönümcü, 2004).

Zamanla mezun sayısı azar azar da olsa artmaya başlamış ve ağırlıklı olarak, 1963 yılında kurulan Sosyal

Hizmetler Genel Müdürlüğünde görev alarak, sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında görev yapmışlardır. Bu çerçevede 1960'lı ve 1970'li yıllarda, Hastanelerde, Cezaevlerinde, Çocuk Bakım Yurtlarında, Huzurevlerinde, Kız ve Gençlik bakım evlerinde, Çocuk İslahevlerinde, Sendikalarda, Fabrikalarda yer almaya başlayan Sosyal Hizmet Uzmanları, özellikle 1970'lerde köy kalkınması, gecekondu çalışması gibi yoğunlukla toplum kalkınması yönteminin uygulandığı alanlara da yayılmaya başlamışlardır (Uğuroğlu, 2005).

24.05.1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunuyla (www.resmigazete.gov.tr), sosyal hizmetler alanındaki hizmetler ve kurumlar birleştirilerek Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) kurulmuş, kuruma devredilen hizmetler çerçevesinde SSYB'de bulunan 329 Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosu iptal edilerek, yerine SHÇEK bünyesinde 848 Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosu ihdas edilmiştir.

Türk kamu personel sisteminin temeli kadro rejimine dayanmakta olup kadro rejimini düzenleyen temel mevzuat ise 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 13.05.1984 tarihli ve 18400 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kadro İhdası, Serbest Bırakma ve Kadro Değişikliği İle Kadroların Kullanım Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliktir (www.dpb.gov.tr). Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kadroların ihdası, iptali ve kullanılmasına dair esas ve usulleri düzenleyen 13.12.1983 tarih ve 190 numaralı "Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" kapsamında bulunan kurumlara ait kadrolar 190 sayılı KHK'ya (www.resmigazete.gov.tr) ekli I, II ve III

sayılı cetvelerde gösterilmektedir.

Sosyal hizmet uzmanı ve sosyal çalışmacı kadroları I sayılı cetvelde yer almakta olup Devlet Personel Başkanlığınca (DPB) kamu kurumlarında görevli personelin unvanına ilişkin yayınlanan Unvan Tablosu Rehberinde (www.dpb.gov.tr) Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmet Uzmanı unvanı aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşlarında sosyal çalışmacı ve sosyal hizmet uzmanı kadrosunun kullanımına ilişkin olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında kaç sosyal çalışmacı ve sosyal hizmet uzmanının görev yaptığı BİMER yoluyla DPB'ye sorulmuştur. Devlet Personel Başkanlığının BİMER verilerine (Ocak 2015) göre kapsama giren kamu kurum ve kuruluşlarında 3274 Sosyal Çalışmacı görev yaparken, 190 kapsamındaki kurumlar başlığında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurtdışı Sözleşmeli Personel 5005 Sosyal Hizmet Uzmanı koduyla 17 kişilik Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosu bulunmakta olup bu kadroların 16'sı doludur.

DPB'nin unvanlara ilişkin listelerinde silahlı kuvvetler ve askeri kolluk dışındaki kamu kurumu tipleri, 190 sayılı cetvele

dâhil kurumlar (190'lar) ve KİT'ler olarak 2'ye ayrılmıştır. Personel istihdam şekli ise Memur, Hâkimlik Savcılık, Öğretim Elemanları, Sözleşmeli Personel, Geçici Personel, Sürekli İşçi ve Geçici İşçi olarak sınıflanmıştır.

Bu açıdan veriler incelendiğinde, iktsadi kuruluşlar olan KİT'lerde Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosunun bulunmadığı, 190'larda yer alan kurumlarda ise Sosyal Çalışmacı kadrosunun memur ve sözleşmeli istihdam şeklinde birçok kurumda bulunduğu, Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosunun ise bir tek kurumda ve sözleşmeli istihdam şeklinde yer aldığı görülmüştür.

DPB Kurum Kadroları Rehberinden, sosyal hizmet uzmanı kadrosunun yer aldığı tek kurum ile sosyal çalışmacı kadrolarının yer aldığı kurumlara birkaç örnek aşağıda verilmiştir (www.dpb.gov.tr).

Çalışma yaşamında kadro açısından sürece bakıldığında, sosyal hizmet bölümü mezunlarının kamu kurumlarındaki kadrolarının sosyal hizmet mütehasısı olarak başladığı, zamanla sosyal hizmet uzmanı olarak kullanıldığı ve günümüzde sosyal çalışmacıya dönüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte, kamu kesiminde zaman zaman

Çizelge 2- Sosyal Çalışmacı/ Sosyal Hizmet Uzmanı Kadro Unvanı

Pozisyon	Kodu	Unvan
Memur	6340	Sosyal Çalışmacı
Memur	6342	Sosyal Hizmet Uzmanı
Sözleşmeli	5000	Sosyal Çalışmacı
Sözleşmeli	5005	Sosyal Hizmet Uzmanı

Kaynak: www.dpb.gov.tr

Kurum Tipi: 190'LAR

Kurum: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

İstihdam Şekli: Memur

Teşkilat	Sınıf	Unvan Kodu	Unvan
Merkez	SH	6340	Sosyal Çalışmacı
Taşra	SH	6340	Sosyal Çalışmacı

İstihdam Şekli: Sözleşmeli

Merkez	5000	Sosyal Çalışmacı
Taşra	5000	Sosyal Çalışmacı

Kurum: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İstihdam Şekli: Memur

Merkez	SH	6340	Sosyal Çalışmacı
--------	----	------	------------------

İstihdam Şekli: Sözleşmeli

Yurtdışı	5005	Sosyal Hizmet Uzmanı
----------	------	----------------------

Kurum: Sağlık Bakanlığı

İstihdam Şekli: Memur

Merkez	SH	6340	Sosyal çalışmacı
Taşra	SH	6340	Sosyal çalışmacı
Döner Sermaye	SH	6340	Sosyal Çalışmacı

İstihdam Şekli: Sözleşmeli

Taşra	5000	Sosyal Çalışmacı
-------	------	------------------

yapılan düzenlemelerle kadro cetvelindeki unvanların farklı şekillerde adlandırılmasının, sosyal hizmet meslek mensuplarının eğitimleriyle edindikleri ve temelde sahip oldukları unvanlarını kullanamayacakları anlamına gelmesi gerekmektedir (Bulut, 2007).

2.2. Çalışma Yaşamında Çeşitli Kurumlar, YÖK ve Yargı Kararları Açısından Unvan

2.2.1. Mahalli İdareler ve Belediyelerde Unvan

Belediye ve mahalli idarelerde personelin kadro ve unvanına ilişkin konularda; 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 21'inci, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 17'inci maddesinde; belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinin, kadro işlemlerinin norm kadro ilke ve standartları çerçevesinde ilgili meclislerce yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Belediye Kanununun 18 inci maddesinin (I) bendi ile belediye meclislerine "Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek" yetki ve görevi verilmiştir. Belediye Kanununun 49'uncu maddesinin birinci fıkrasında ise; norm kadro ilke ve standartlarının Devlet Personel Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken tespit edileceği belirtilmiştir (www.dpb.gov.tr).

Bu hükümlere istinaden "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece

belediye meclislerinin kendilerine verilen bu görevi söz konusu yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yürütmeyeceği de hüküm altına alınmıştır (www.mevzuat.gov.tr).

"Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulması da İçişleri Bakanlığının 6.10.2005 tarihli ve 9878 sayılı yazısına göre, Bakanlar Kurulu'nca 29.11.2005 tarihinde kararlaştırılmış ve 2006/9809 Karar Sayısıyla yayınlanmıştır (www.resmigazete.gov.tr).

Bu çerçevede Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro Standartları Cetvelleri aşağıdaki 6 gruba ayrılmıştır.

A Grubu Büyükşehir Belediyeleri Norm Kadro Standartları Cetveli

B Grubu İl Belediyeleri Norm Kadro Standartları Cetveli

C Grubu Büyükşehir İlçe ve İlk Kademe Belediyeleri Norm Kadro Standartları Cetveli

D Grubu İlçe ve Belde Belediyeleri Norm Kadro Standartları Cetveli

E Belediye Bağlı Kuruluşları Norm Kadro Standartları Cetveli

F Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro Standartları Cetveli

Yukarıdaki norm kadro standartları cetvelinde hangi kadro sınıflarının görev yapabileceği tespit edilmiştir. Sosyal Çalışmacı kadrosu (IV) Sayılı Listede: Sağlık Personeli Kadro Unvanları içerisinde yer almıştır. Böylece Sosyal Çalışmacı kadroları yukarıda sayılan cetveller içinde yer alan sınıflardan

Sağlık sınıfı içinde istihdam edilecek personel grubu içinde sayılmıştır. Sağlık sınıfı personelin ise A, B ve C grubu belediyeler ile E ve F grubu kurum ve kuruluşların tümünde, D grubu belediyelerden ise nüfusu 20.000'in üzerindeki belediyelerde görev yapabileceği öngörülmüştür.

Bununla birlikte, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri norm kadro ilke ve standartlarına dair yönetmelikte yapılan 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı değişiklikle Sosyal Hizmet Uzmanı kadrosu da ihdas edilmiştir.

Değişiklik Maddesi şöyledir:

Kadın (Değişik ibare: RG-10.4.2014-28968) ve çocuk konukevi ile danışma merkezi açılması

EKMADDE2–(Ek:RG-12.9.2010-27697)

(1) (Değişik: RG-10.4.2014-28968) Bünyesinde asgari 20 kadın ve/veya çocuk kapasiteli konukevi bulunduran belediyelerde bu kapasitedeki her bir konukevi için 1 adet müdür, 4 adet sosyal hizmet uzmanı, 1 adet psikolog, 1 adet hemşire, 1 adet açıcı, 1 adet çocuk gelişimcisi, 1 adet çocuk eğitimcisi, 4 adet koruma ve güvenlik görevlisi, 1 adet hizmetli kadrosu;

(2) Ayrıca belediye bünyesinde kadın danışma merkezi kurulması durumunda her merkez için 1 adet müdür, 2 adet sosyal hizmet uzmanı ve 2 adet psikolog ile bu merkez bünyesinde şiddet yardım hattı kurulması durumunda ise ilave olarak 2 adet sosyal hizmet uzmanı kadrosu bu Yönetmelik hükümlerine göre ihdas edilir ve ilgili belediyenin bu yönetmelikte tespit edilen norm kadro standartları toplamına eklenir.

Bu kapsamda sosyal hizmet mezunlarının belediyeler ve mahalli idarelerde

sosyal çalışmacı ve sosyal hizmet uzmanı kadrolarında görev yapabilmelerine yönelik düzenlemelerin bulunduğu görülmektedir.

2.2.2. YÖK ve Yargı Kararları ile Diğer Kurumlar Açısından Unvan

Sosyal hizmet uzmanlarının kadrosuyla ilgili uygulamalar ve konular çeşitli yargı kararlarına da konu olmuştur. Bu çerçevede ele alınan bir davada, Danıştay 2.Dairesinin 2013/11227 Esas numaralı ve 19.09.2014 tarihli kararıyla(Danıştay Kararları), Devlet Memurları Kanununun, Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı başlıklı 36. maddesinde "...Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde mesleki eğitim gören yetmiş yaş üzerindeki tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yükseköğrenim görmüş ... sosyal hizmetler mütehassısı, ... ve benzeri sağlık personelinin kapsar..." hükmüne yer verildiği ifade edilerek, "yükseköğrenim görmüş sosyal hizmetler mütehassısı olarak belirtilen "sosyal çalışmacı" kadrosuna atanacak kişilerin öğrenim düzeyinin, "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmeliğin 5/a maddesinde en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olma koşuluna bağlandığı" belirtilmiş ve bu yönde karar verilmiştir.

YÖK Yükseköğrenim mezunlarının unvanlarına ilişkin kararlar yanında, 657 sayılı DMK kapsamındaki kadro ve sınıflara hangi bölüm mezunlarının atanacağına ilişkin de kararlar almaktadır. YÖK'ün bu çerçevede sosyal hizmet uzmanlarının atanacağı kadrolara ve sınıfa ilişkin kararları şu şekildedir. (www.memurlar.net); Yükseköğretim

Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulunun 14.06.1990 tarihli toplantısında, Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına dâhil Sosyal Çalışmacı unvanlı kadrolara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulundan Sosyal Hizmet Uzmanı unvanı ile mezun olanların atanmasının 2547 Sayılı Kanunun 2880 sayılı kanunla değişik 43 üncü maddesinin (b) bendi uyarınca uygun görüldüğü karara bağlanmıştır. YÖK'ün 08.02.2000 tarihli kararıyla, üniversitelerin Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Mezunlarının, Sağlık Hizmetleri veya Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfında sayılması uygun görülmüştür. Sosyal hizmet uzmanlarının atanmasının öngörüldüğü kadrolara başka meslek gruplarından atanma talepleri de YÖK tarafından uygun görülmemiştir, örneğin Yükseköğretim Kurulunun 03.04.1989 tarihli kararıyla Edebiyat, Fen-Edebiyat Fakültelerinin Sosyoloji bölümü mezunlarının sağlık bilimleri lisansiyeri sayılmaları ve Sosyal Çalışmacı kadrolarına atanmaları uygun görülmemiştir.

Önceki kısımda da belirtildiği gibi Yüksek Öğretim Kurulu Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığının 22.7.2014 tarihli yazısında (YÖK Kararları) da "...Ülkemizde "Sosyal Hizmet" lisans programı mezunlarının atanabileceği bir kadro olan "sosyal çalışmacı" kadrosu dört yıllık lisans eğitimi neticesinde verilmekte olup, iki yıllık ön lisans eğitimi alan Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Programı mezunları meslek elemanı unvanı almaktadır» denilerek, sosyal çalışmacı kadrolarına atanamayacakları kararı verilmiştir.

Geçmiş yıllarda YÖK tarafından verilen görüş yazısında, meslek eğitiminin ve unvanının yalnızca Lisans eğitimi ile

verildiğinin, bilimsel bir gerçeklik olduğu ve Doktora yapanların bu unvan ve kadroları kullanamayacakları ve bu işleri yapamayacakları da belirtilmiştir.

Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmet Uzmanı kadrolarına lisans (4 yıllık) eğitimi almış Sosyal Hizmet bölümü mezunlarının atanabileceği kamu kurumlarının çeşitli düzenlemeleri ve işlemleriyle de ortaya konulmuştur. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı gibi sosyal hizmet uzmanlarının görece daha fazla sayıda yer aldıkları kurumlarda uygulama yerleşmiş olup, pek çok örnek bulunmaktadır. Bunun yanında diğer bazı kurumlarda yaşanan farklı uygulamalar veya taleplere rağmen de bu yönde örnekler oluşmaya başlamıştır.

Kara Kuvvetleri Komutanlığının 15.03.2010 tarihli yazısıyla, "Kara Kuvvetleri Komutanlığı teşkillerindeki boş bulunan ve açıktan alım için ilan edilen sivil memur (sosyal hizmetler uzmanı) kadrolarına fakültelerin sosyal hizmetler bölümü mezunu olanların müracaatları kabul edilecektir. Atamaları ise 657 sayılı Kanunun 48 ve 36'ncı maddeleri gereği sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfında sivil memur (sosyal hizmetler uzmanı) adayı unvanı ile yapılacaktır" denilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapacak olan sosyal çalışmacılar için ise Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği'nin Tanımlar başlıklı 4. Maddesinde(mevzuat.meb.gov), «Üniversitelerin sosyal hizmetler alanında lisans eğitimi almış, rehberlik ve araştırma merkezlerinde danışmanlarla ilgili olarak verilecek hizmetlerin planlanması için gerekli sosyal,

ekonomik ve kültürel bilgileri toplayan, değerlendiren ve hizmetlerin verilmesinde sosyal hizmet kurumları arasında eşgüdümü sağlayan personeli” tanımı yer almıştır. Ayrıca 12.10.2013 tarih ve 28793 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmeliğin(www.mevzuat.gov.tr) Unvan Değişikliği Suretiyle Atanacaklarda Aranan Şartlar başlıklı 7. Maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan 4 yıllık bölüm mezunlarının atanabileceği kadrolar bölümünde “ sosyal çalışmacı” da yer almıştır.

Buna karşın, sadece sosyal hizmet lisans mezunlarının atanabileceği Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmet Uzmanı kadrolarına diğer mesleklerden atanma girişimleriyle süreç içerisinde maalesef sıklıkla karşılaşmıştır. Sosyal hizmet uzmanlarının meslek örgütü olan SHUDER ve ilgili kesimlerce, gerek bizzat ilgili kurumlarla yapılan görüşme ve yazışmalarla, gerekse yargı yoluna gidilerek açılan davalar yoluyla kamu kurum ve kuruluşlarında engellenen bu çabalar çeşitli sebeplerle (Sosyal Hizmet Uzmanı sayısının azlığı, farklı mesleklere alan açma gayretleri vs.) hız kesmemiş, boyut değiştirerek devam etmiştir. Bunun sonucunda, esasta sosyal hizmet uzmanlarının atandığı kadrolar olan Sosyal Çalışmacı ve Sosyal Hizmet Uzmanı kadroları farklı ve türetilmiş unvanlar ve kadrolarla ikame edilmiş ve özellikle son yıllarda bu uygulama yaygınlık kazanma eğilimi göstermiştir.

O kadar ki, Sosyal Hizmet Uzmanlarının sayısal azlığı bahane edilerek, sertifika, eğitim vb. yollarla kısa zamanda Sosyal Hizmet Uzmanı devşirme

fikirleri, kimi zaman, alanda yetkili konuma gelen meslek dışından kişilerce kimi zaman dile getirilmiştir.

2005 yılında çıkarılan Çocuk Koruma Kanununda (www.resmigazete.gov.tr) yer alan Sosyal Çalışma Görevlisi kavramı Bakanlığa transfer edilerek, tıpkı adalet bakanlığında olduğu gibi aslen Sosyal Hizmet Uzmanlarının yetki ve sorumluluğunda bulunan mesleki iş ve işlevleri devşirme bir isimle (Sosyal Çalışma Görevlisi) çok çeşitli meslek gruplarına da verilmiştir. Mesleki açıdan bakıldığında Sosyal Çalışma Görevlisinin aslında Sosyal Hizmet Uzmanı / Sosyal Çalışmacıdan başka bir şey olmadığı görülmektedir. Buna rağmen Adalet Bakanlığında 2005 yılındaki ilk düzenlemeyle (15.07.2005 tarihli Çocuk Koruma Kanunu) Sosyal Çalışma Görevlisi kavramı içerisinde psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun olanalar gibi sosyal hizmet mesleğine nispeten daha yakın sayılabilecek meslekler sayılmışken, 2012 yılındaki değişiklik düzenlemesiyle (ÇKKK değişikliği; www.mevzuat.gov.tr) Sosyal Çalışma Görevlisi tanımı psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını da kapsar halde genişletilmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında da Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliğiyle (www.resmigazete.gov.tr), Sosyal Çalışma Görevlisi psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını kapsar halde kurgulanmıştır.

Bir yandan sosyal hizmet uzmanlarının unvanı mesele edilirken, bir yandan bu uygulamalarla, bilimsel ve mesleki gelişim ve duyarlıktan uzak, keyfi şekilde mesleğe ve alana müdahale edilerek, hizmet alanların/müracaatçıların asıl muhatapları olan profesyonel meslek mensuplarından hizmet alma hakları göz ardı edilmekte, mağdur edilmelelerine yol açılarak hizmet kusuru oluşturulmakta, mesleğin ulusal uluslararası gelişim dinamikleri yok sayılmakta ve sonuç olarak sosyal hizmet alanı yozlaştırılmaktadır.

2007 yılında SHÇEK'te dönemim genel müdürü tarafından çıkarılan bir genelgeyle personelin kadro unvanı dışında unvan kullanmaması talimatı verilmiş ve bu doğrultuda pek çok düzenlemede yer alan sosyal hizmet uzmanı ifadesi sosyal çalışmacı ifadesiyle değiştirilerek, sosyal hizmet uzmanlarının bu unvanı kullanması yasaklanmış ve sadece sosyal çalışmacı unvanını kullanmaları istenmiştir.

Sosyal hizmet kurumlarında oluşturulan Sosyal Çalışma Görevlisi benzeri zorlama görev ve kadrolarla, sosyal hizmet uzmanının mesleki alanına müdahale etme, türetilmiş isimlerle alan kapma ve doldurma çabaları çeşitli isimlerle kamu yönetimi ve özel sektörde sürekli olarak denenmiş ve uygulanmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanı, Sosyal Çalışma Görevlisi, Aile Sosyal Destek Uzmanı/Danışmanı, Sosyal Hizmet Görevlisi, Sosyal Yardım İnceleme Görevlisi vs. bir kısmı tamamen sosyal hizmet uzmanlarıncı, bir kısmı da ekip çalışması anlayışıyla sosyal hizmet uzmanı ve diğer meslek gruplarıyla birlikte işgal edilmesi gereken kadroların çoğunda sosyal hizmet uzmanları ya çok az temsil edilme ya

da hiç yer alamama durumuna dahi gelebilmektedir. Bu uygulamaların da etkisi ve sosyal hizmet bölümleri ile kapasitelerinin son yıllarda hızla artması nedeniyle sosyal hizmet uzmanları kendi alanlarında dahi istihdam edilememe tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta ve istihdam sorunu olmayan özgün meslek olma konumundan uzaklaşarak, 2015 yılındaki mezuniyetlerle birlikte istihdam sorunu yaşayan meslekler kervanına katılmayla yüz yüzedir.

Sosyal Hizmet Uzmanı sayısının azlığı yakın zamana kadar sıkça dile getirilen bir konu olmaya devam etmiş, bu sorunun çözülmesi için önerilerden birisi de sosyal hizmet eğitiminin yaygınlaştırılması olmuştur. Kalkınma Planlarında (www.kalkinma.gov.tr) da sosyal hizmet eğitimi ve uygulamasının, yeni okullar açılarak yaygınlaştırılması tespitine rağmen, 2000'li yıllara kadar bu konuda bir gelişme yaşanmamıştır. AB müktesebatına uyum süreci, kurumların talebi, her ile üniversite açılması ve bölümlerle kontenjanların yükseltilmesi vb. unsurların da etkisiyle 2000'li yıllardan sonra yükseköğretimde sosyal hizmet bölümleri hızla artmıştır (Alptekin vd. 2013: 355).

Bugün itibarıyla sosyal hizmet eğitimi veren üniversite sayısı 36 olmuştur (dokuman.osym.gov.tr). Ancak üniversitelerde sosyal hizmet bölümlerinin bağlı olduğu fakültelere bakıldığında dağınık bir görünümle karşılaşılmaktadır. Sosyal hizmet bölümleri üniversitelerde sağlıkla ilgili birimler başta olmak üzere, İktisadi İdari Bilimler ve Fen Edebiyat fakültelerine de bağlı olarak hizmet vermektedir. Bununla birlikte Sosyal Hizmet Uzmanlarının, 657 sayılı DMK'daki sınıfının Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri sınıfında sayılması,

YÖK kararlarıyla da sosyal hizmet uzmanlarının Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri sınıfında yer almasının uygun görülmesi, ilk olarak sağlık alanında istihdam edilmeleri, bugün itibarıyla da kamu kurumlarında Sosyal Çalışmacı kadrosunda ve sağlık sınıfında yer almaları vb. nedenlerle sağlık alanında görülmeleri eğilimi yüksek olmuştur. Yükseköğretim Kurulunun 10.07.2003 tarihli kararıyla da H.Ü. Sosyal Hizmetler Yüksekokulu mezunlarının 657 sayılı Kanununun 36. maddesi uyarınca "Sağlık Bilimleri Lisansiyeri" sayılabileceği uygun görülmüştür (www.memurlar.net). Bu çerçevede erkek sosyal hizmet uzmanları askerlik uygulamalarını da diğer sağlık sınıfı meslek mensuplarıyla birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinde Sağlık (Sihhiye) Sınıfında Yedek Subay olarak yapmaktadırlar.

Sosyal hizmet uzmanlarının kamu kurum ve kuruluşlarındaki istihdamı ülkedeki genel uygulamaya paralel olarak merkezi sınavla yapılmaktadır. Bu kapsamda, sosyal hizmet uzmanlarının eğitim gördükleri okulun bağlı olduğu bölüm ayırt edilmemek üzere bütün sosyal hizmet bölümlerinden mezun olanlar, kamu kurum ve kuruluşlarına atanabilmek için Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) girerek, B grubu kadro niteliği taşıyan kadrolara lisans düzeyinde KPSS 3 Puan türünde tercih yapabilmektedir (www.osym.gov.tr).

Bu veriler yanında, unvan meselesinin bir diğer kaynağı da mesleğin ülkemize adaptasyon süreciyle ilgilidir. Sosyal hizmet eğitim modelinin Batıdan büyük ölçüde de ABD ve İngiltere'den alınmış olması ve meslekle ilgili kavramların Batı dillerinden (İngilizce) aktarılmış olması nedeniyle, kavramlara ilişkin

tartışma günümüze dek devam etmiştir. Mesleğin adı için İngilizce'deki "social work" yerine "sosyal hizmet" ve "sosyal çalışma" isimli iki ayrı karşılık önerilmiş, meslek personeli adı olan "social worker" için de başlarda sosyal hizmet mütehassısı, (daha sonra mütehassısının Türkçe karşılığı ile yer değiştirmesi sonucu sosyal hizmet uzmanı) ve sosyal çalışmacı önerilmiştir (Karataş, 2002: 301).

Unvan konusu buraya kadar olan bölümde belirtildiği gibi pek çok kesimin konusunu teşkil etmesi yanında asıl muhatapları olan meslek mensuplarının meslek örgütüne de ele alınmış ve Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) Tüzüğünde unvan konusu, "Üyelerin Sorumlulukları" başlıklı 8.maddesinin e) bendinde "Sosyal Hizmet mesleği mensupları, çalıştıkları kamu ve özel kuruluşlarda kadro unvanlarının yanı sıra öğrenimleri sonucunda sahip oldukları unvanları olan "Sosyal Hizmet Uzmanı" unvanını da kullanırlar" (www.shudernegi.org), şeklinde düzenlenerek aslında kapsayıcı bir çözüme kavuşturulmuştur.

2.3. Küresel Gelişmelerin Çalışma Yaşamına ve Unvan ile Kadroya Etkisi

Ülkelerde kamu kurumlarındaki istihdam politikaları ve dolayısıyla kadro-unvan uygulamalarını etkileyen temel unsurlardan birisi de dünyada egemen olan ideolojik ve siyasal akımlar ve bu çerçevede meydana gelen gelişmelerin ülkelere yansımalarıdır. Bu açıdan konuya baktığımızda, başat olarak yeni dönem neoliberal politika uygulamalarını öngören küreselleşme hareketlerinin(Bu konuyla ilgili

bilgiler TODAİE Kamu Yönetimi 2013-2014 yüksek lisans ders notlarından derlenmiştir), tüm kamu alanını olduğu gibi ekseriyetle kamu kesiminde örgütlenen bir meslek olan sosyal hizmet uzmanlarını da etkilemesi kaçınılmazdır.

Küreselleşme ve onun ideolojik unsuru neoliberal politikalar, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere 1970'lerdeki ekonomik krizden sonra, 1980'lerden itibaren etkin olarak uygulanmaya başlamış ve 1990'larda doğu bloğunun da çökmesiyle hegemonik hale gelmiştir. Bu seyir biraz gecikmeli olarak gelişmekte olan ülkelerde de yaşanmış ve ülkemizde de buna paralel olarak 1980'lerde uygulanmaya başlanan neoliberal politikalar, 1990'larda gelişim göstermiş, 2000'lerde ise yaşanan krizin de etkisiyle hızlanıp yaygınlaşmıştır.

Kısaca deregülasyon, serbestleşme, özelleştirme, yerelleşme gibi başlıklarla özetleyebileceğimiz bu süreçte kamu yönetiminde hâkim olan anlayış Yeni Kamu İşletmeciliği şeklinde ifade edilen ve kamunun da özel sektör gibi yönetilmesini salık veren anlayıştır. Bu anlayış çerçevesinde kamu yararı ve kamu hizmetinin devlet eliyle yürütülmesi uygulaması zayıflatılmakta, kamu kurum ve kuruluşları yerelleşmekte ve özelleştirilmekte, elde kalan kurum ve kuruluşlar ise özel sektör mantığıyla işletilerek, asıl olarak karlılık hedeflenmektedir.

Bu sistemde kamu görevlileri güvensizliklerini kaybetmekte, devletin güçlü merkezi korumasından mahrum kalarak, esnek çalışma ve rekabete zorlanmaktadır. Böylece Kamu Yönetiminde 1960'lardan sonra yaygınlık kazanan ve sosyal devletle de uyum içindeki Fordist düzenlemeler etkisini

yitirmekte, bu çerçevede, memurların ayrıcalıklı konumu sadeleştirilmektedir. Özelleştirme ve yerelleşmenin de etkisiyle, küçülen kamu bürokrasisine ilişkin yeni dönem kamu personel rejiminde değişimler öngörülmekte, kamu personelinin genel hatlarıyla üst yönetim, uzmanlar ve büro görevlileriyle sınırlandırılması kurgulanmaktadır. Bu kapsamda, personel grubu içerisinde üst yönetim ve uzmanlar aslı gruplar olarak görülmekte, ücret ve konumları iyileştirilmekte, bunun karşılığında kendilerinden verimlilik yani az maliyetle mümkün olan en fazla çıktı-iş beklenmektedir. Verimliliği sağlamanın yollarından biri olarak da personel giderlerinin düşürülmesi hedeflenmiştir, bu amaçla uzmanların ara kademe görevleri de yapmaları beklenmekte, ara kademe personelle birlikte ara kademe yöneticilere de ihtiyaç kalmaması ve bu personelin maliyetlerinden kurtulması, büro görevlilerinin de taşeron vb. yolla temin edilmesi amaçlanmaktadır. Bu sistemin kamu kurumlarında personele yansımaları ise şube müdürü vb. ara kademe yöneticiler ile meslek personeli (sosyal hizmet uzmanları vb.) vb. grupların nihai olarak kamudan uzaklaştırılmaları olarak planlanmıştır. Ancak bu süreç her ülkede birebir aynı şekilde sonuçlanmamış, kimi ülkelerde başarıyla(!) uygulanmış, kimi ülkelerde ise dirençle(siyaset yoluyla veya kamu görevlilerinin bilinçlenmesi ve örgütlenmesi yoluyla) karşılaşarak, yavaşlamış veya değişimler göstermiştir. Ülkelerin iç dinamikleri de bu politikaların uygulanmasında belirleyici olabilmektedir.

Bu anlayışın ülkemize ve mesleğimize yansımada olası gelişme, sosyal hizmet uzmanlarının işlevlerinin kariyer uzmanlıklar (her kurumda oluşturulan

uzman kadroları, örneğin Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanı vb.) tesis edilerek, bu uzmanlara devredilmesi, kalan işlevlerinin ise ucuz ve bol işgücü temin edilmesi amacıyla paralel olarak farklı meslek gruplarının da yapılabilir hale getirilmesidir.

Bu çerçevede uygulanan politikalarından birisi de eğitilmiş, ucuz ve bol işgücünün oluşturulması için organizasyonlar kurulmasıdır. Bunun yollarından birisi olarak akreditasyon yoluyla kamu veya özel sektörün hızlı eğitimler vermesi ve belge dağıtarak, piyasanın ihtiyaç duyduğu işgücünü sunması öngörülmüştür.

Ülkemizde de Dünya Bankasının fon desteğiyle 1990'lı yıllarda başlayan süreç sonunda, 21 Eylül 2006 tarihinde 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu çıkarılarak (www.myk.gov.tr); tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mimarlık (Avrupa Birliği'nde otomatik tanınma kapsamında yer alan meslekler), mühendislik mesleği ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler dışındaki tüm mesleklerin (sosyal hizmet uzmanı/ sosyal çalışmacı da dâhil) bu kurum tarafından tanımlanması, standartlarının belirlenmesi, ardından da akredite kurumların eğitim ve sertifikasyon süreci sonunda verilen belgelerle kurumlarda görev yapabilmelerinin yolu açılmıştır. Bu çerçevede sertifikasyon işlemlerinin de akredite edilmiş kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarca yapılması öngörülmüştür.

Bu kapsamda liberal anlayışa uygun şekilde Pazar için uygun nitelikte işgücü tanımlanmaktadır. Meslekler çeşitli

seviyelerde tanımlanmakta olup seviye 1 en alt öğrenme düzeyi, seviye 8 ise en üst öğrenme düzeyidir, bağlayıcı olmamakla birlikte Seviye 6 ve sonrası genelde yükseköğretim ve sonrası mezuniyete yönelik meslekler için kullanılmaktadır. Ancak çalışmanın özünde mümkün olduğunca ön şart olarak belirli bir meslek, eğitim süresi ve diploma şartı aranmaması yer almaktadır. MYK tarafından sürece, piyasa koşullarında yürütülen işlerden başlanarak, genelde belirli bir eğitim gerektirmeyen işlere ilgili çalışma yapılmış ve görüldüğü üzere, "Ağ Teknolojileri Uzmanı-Seviye 6, Endüstriyel Soğutma Sistemleri Uzmanı-Seviye 5, Güzellik Uzmanı-Seviye 4, İdari İşler Uzmanı-Seviye 5, Sıhhi Tesisat Uzmanı-Seviye-5" (34) ismiyle lisans mezunu bile olmayan gruplardan oluşturulan meslekler uzman ismiyle resmileştirilmiştir.

Sosyal Hizmet Uzmanı unvanına ilişkin eleştirilerin kaynağı olarak lisans mezuniyetiyle uzman olunamayacağına yönelik görüşler hatırlandığında, Pazar kaygısıyla, lisans mezunu bile olmayan işgücü grupları için resmi bir süreçle uzman unvanı verilmesi trajikomik ve ironik bir durum yaratmaktadır.

MYK sürecinde mesleklere ilişkin unvanlar için bırakın belirli bir unvan kıstasını, eğitim kıstası dahi aranmayabilmektedir. MYK Kanununa tabiiyet dolayısıyla, 2014 yılında SHUDER'in girişimiyle MYK kapsamında Sosyal Hizmet Uzmanı mesleğinin tanımlanması ve standartlarının oluşturulması süreci başlatılmıştır. Süreçte belli bir noktaya gelmiş, bu çerçevede mesleğin isminin Sosyal Hizmet Uzmanı olarak tanımlanmasında MYK tarafından herhangi bir sorun görülmemiş, ancak meslek için bırakın belli bir lisans

*bölümü mezunu olmayı, lisans mezunu olma şartının dahi aranmayacağı*nın MYK tarafından şart koşulması nedeniyle SHUDER tarafından süreç sonlandırılmıştır.

MYK süreciyle, yasal engel bulunan az sayıda meslek dışındaki tüm mesleklerin piyasanın ihtiyaçlarına göre biçimlendirilmesi ve kamu kurumlarında derleme torba uzmanlıkların oluşturulması gibi uygulamalar, diğer benzer meslekler gibi sosyal hizmet mesleğinin de kendine özgü, bağımsız yapısını tehdit etmekte, gelişiminden buyana yaşadığı unvan konusundaki müdahale gayretlerini daha da artırma tehlikesi yaratmaktadır.

SONUÇ

Ülkemizde sosyal hizmet eğitiminin başladığı 1961 yılından sonra, Sosyal Hizmetler Akademisinde ilk mezunların verildiği 1965 yılında mezunlara önce Sosyal Hizmet Mühürsüsü sonrasında ise Sosyal Hizmet Uzmanı unvanıyla diploma verilmiş, bu unvan kamu kurumlarında da kabul görmüştür. 1967 yılında Hacettepe Üniversitesi bünyesinde Sosyal Çalışma bölümünün açılmasıyla bu bölüm mezunlarına ise Sosyal Çalışmacı diploması verilmiş ve zamanla kamu kurumlarında da Sosyal Çalışmacı kadrosu ihdas edilmiştir.

Sosyal Hizmet bölüm mezunlarına Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Çalışmacı bölüm mezunlarına Sosyal Çalışmacı unvanı verilmesi sonraki süreçte YÖK tarafından da onaylanmış, ancak Bolonya süreci doğrultusunda 2006 yılından itibaren diğer tüm bölüm mezunlarında olduğu gibi sosyal hizmet mezunlarının da diplomasına unvan yazılmaması kararlaştırılmıştır.

Bununla birlikte kamudaki Sosyal Çalışma kadrosuna 4 yıllık (lisans) Sosyal Hizmet bölüm mezunlarının atanabileceği hem YÖK hem de yargı kararlarıyla tescillenmiştir.

Devlet Memurları Kanununda Sosyal Hizmet Mühürsüsü hala yerini korurken, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan kurumlara ait kadrolara ilişkin, 190 sayılı KHK'ya ekli cetvellerde ise hem Sosyal Çalışmacı hem de Sosyal Hizmet Uzmanı kadroları bulunmaktadır. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarında mesleğe dair kadrolar Sosyal Çalışmacıya dönüşmüş olup, bu kapsamda 3274 Sosyal Çalışmacı görev yaparken, sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurtdışı Sözleşmeli Personel kadrosunda 16 Sosyal Hizmet Uzmanı görev yapmaktadır.

Sosyal hizmet bölümü mezunlarının kamu kurumlarındaki kadrolarının sosyal hizmet mühürsüsü olarak başladığı, zamanla sosyal hizmet uzmanı olarak kullanıldığı ve günümüzde sosyal çalışmacıya dönüştüğü görülmektedir. AB müktesebatı ve Bolonya süreci kapsamında 2006 yılından sonra ülkemizde hiçbir Yükseköğretim mezununa unvan verilmeyip, bitirdiği bölümün yazılması nedeniyle sosyal hizmet bölüm mezunlarının da diplomalarına unvan yazılmamaktadır.

Sosyal hizmet bölümünde lisans programını tamamlamış kişilerin "sosyal hizmet uzmanı" unvanını kullanmaları devam eden bir hakları olup diplomalarına unvan yazılmaması, bu unvanın yanlış olması veya iptali gibi bir nedenden değil genel bir uygulamadan dolayı olmuştur. Bu nedenle kamu kesiminde zaman zaman yapılan düzenlemelerle

kadro unvanlarının farklı şekillerde adlandırılmasının, sosyal hizmet meslek mensuplarının temelde sahip olduğu bu haklarını kullanamayacakları anlamına gelmemesi gerekmektedir.

Sosyal Hizmet Uzmanı unvanı meslek mensupları yanında, kimi diğer meslek grupları ile kamu kurumlarının da ilgisini çekmiş, eğitim kurumları ve yargı çevrelerinin konusunu teşkil etmiştir. Lisans seviyesinde bir mesleğe uzman unvanı verilemeyeceği savından hareketle itirazlar olmuş, ancak makro politikaların ülkemizdeki yansımalarına paralel olarak hayata geçirilen meslek tanımlama çalışmalarıyla piyasaya dağıtılan uzman unvanları (MYK Süreci) bu savları da boşa çıkarmıştır.

Sosyal Hizmet Uzmanlığının iddia edildiği gibi, yüksek lisans eğitimi gerektiren bilim uzmanlığı olmadığı bizzat meslek mensuplarınınca da kabul edilerek, meslek unvanı olduğu belirtilmekte ve en azından benzer meslekler ile MYK tarafından tanımlanan ve sonunda uzman sıfatı bulunan uzmanlık eğitimi almamış mesleklere gösterilen saygının kendilerine de gösterilmesini beklemektedirler.

Ancak küresel bazdaki kamu personel rejiminin ülkemize yansımaları paralelinde, yasal engel bulunan az sayıda meslek dışındaki tüm mesleklerin piyasanın ihtiyaçlarına göre biçimlendirilmesi, kamu kurumlarında derleme torba uzmanlıkların oluşturulması gibi uygulamalar, diğer benzer meslekler gibi sosyal hizmet mesleğinin de kendine özgü, bağımsız yapısını tehdit etmekte, gelişiminden buyana yaşadığı unvan konusundaki müdahale gayretlerini daha da artırma tehlikesi yaratmaktadır.

Sosyal hizmet eğitimi ve kavramları büyük ölçüde ABD ve İngiltere'den alınmış, bu nedenle meslek uzmanlığı, bilim uzmanlığı itirazları yanında çeviri ve yorum kaynaklı unvan farklılıkları oluşmuştur. Mesleğin İngilizce'deki adı "social work" veya "social service" yerine "sosyal hizmet" ve "sosyal çalışma" isimli iki ayrı karşılık önerilmiş, meslek eğitimi almış olan uygulayıcıların unvanı olan "social worker" için de sosyal hizmet uzmanı ve sosyal çalışmacı önerilmiş olup bugün her ikisi kullanılmaktadır.

Sosyal Hizmet meslek mensupları çoğunlukla her iki kavramı da benimsemekte olup Sosyal Hizmet Uzmanı kavramına yapılan saldırılar karşısında unvanlarını savunmak durumunda kalmaktadır. Bu unvanı hiçbir şekilde üstünlük savıyla kullanmamakta, her mesleğin, bilimsel temellere dayalı kendine özgü uzmanlık bilgi ve becerisine sahip olduğunu ve her meslek mensubunun kendi mesleğinin uzmanı olabileceğini kabul etmektedir. Kendilerinin ve toplumun diğer mesleklere (örneğin tıp mezunlarına tıpcı, tabip, hekim, doktor gibi pek çok unvanla hitap edilmekte, ancak bu kavram üzerinden tıp camiasına veya tıp mezunlarına yoğun eleştiriler yapılmamaktadır) gösterilen saygının, kendilerine de gösterilmesini beklemektedirler.

Sosyal Hizmet Uzmanları, Devlet Memurları Kanununda yer alan, yakın zamana kadar diplomalarında yazan ve YÖK'ün de çeşitli kararlarıyla tescil ettiği Sosyal Hizmet Uzmanı unvanını, unvan konusunun asıl muhatapları olan meslek mensuplarının meslek örgütü olan SHUDER tarafından düzenlenmiş olan tüzük doğrultusunda "buldukları kurumlarda aldıkları görevlerin

kadro ve unvanları ile birlikte” kullanarak, Sosyal Hizmet Uzmanı unvanını da Sosyal Çalışmacı unvanıyla birlikte kullanmayı sürdürmektedirler.

KAYNAKÇA:

Alptekin, Kamil., Topuz, S., Zengin O. (2013). Türkiye’de Sosyal Hizmet Eğitiminde Mevcut Durum: Tespitler, Analizler ve Öneriler. Uluslararası Katılımlı Sosyal Hizmet Sempozyumu 2013 28-30 Kasım 2013 Kocaeli, Türkiye’de Çocuğun Refahı ve Korunması “Kapsayıcı Bir Yaklaşım Arayışı” Yayına Hazırlayanlar: Elvan ATAMTÜRK, Ezgi YAMAN, Gündem Çocuk Derneği Yayını, 20 Kasım 2014 (Elektronik Basım). S. 353-366. Erişim Tarihi:25.02.2015

Bulut, I. (2007, 31 Temmuz) Sosyal Hizmet Uzmanı Unvanı Hakkında, Erişim Tarihi: 30.02.2015 http://www.sosyalhizmetuzmani.org/sosyal_hizmet_unvani_hakkinda.htm

Danişoğlu, E.P. (2011, 9 Ekim). Sabiha Sertel’den Günümüze Sosyal Hizmet Eğitiminin 50. Yılı. Erişim Tarihi: 20.01.2015 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/diger/288656/Sabiha_Sertel_den_Gunu_muze_Sosyal_Hizmet_Egitiminin_50_Yili.html.

Dönümcü, Ş. (2004). Sema Kut & Sosyal Hizmet “Yaşamla Bütünleşen Bir Mesleğin Öyküsü”. Ankara: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi Yayını, No.11, Ordem Matbaası, Aralık 2004

Karataş, K. (2002). Türkiye’de Sosyal Hizmet Eğitiminin Dünü, Bugünü ve Geleceği. Karataş, K. (edt.). **5. Ulusal Sosyal Hizmetler Konferansı: Değişen Türkiye’de İnsan Hakları Açısından Sosyal Hizmetler**. Ankara, 21-23 Mayıs 1999. Ankara: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayını, No.5, Ordem Matbaacılık, 2002 S. 287 – 302

Kongar, E. (2005, 28 Nisan). TAVŞANOĞLU-IŞIL BULUT Söyleşisinde Önemli Bir Yanlış, Erişim Tarihi:03.02.2015 http://www.kongar.org/medyanotu/369_Tavsanoğlu_Bulut_Sosyal%20Calisma.php

www.kongar.org/medyanotu/369_Tavsanoğlu_Bulut_Sosyal%20Calisma.php

Tomanbay, İhan. (2014, 2 Şubat) Sosyal Hizmet Uzmanı Unvanı Üzerine Bir Yazı. 06.02.2014-Ankara. <http://www.manevisosyalhizmet.com/?p=865> Erişim Tarihi: 02.02.2015

Uğuroğlu, H. (2005, 30 Temmuz). Dünden Bugüne Türkiye’de Sosyal Hizmet Mesleği, Erişim Tarihi: 15.02.2015 <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/turkiyedesosyalhizmetmeslegi.htm>

Bakanlar Kurulu Kararı <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/04/20060422-2.htm> Erişim Tarihi:08.02.2015

Belediye Ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İske Ve Standartlarına Dair Yönetmelik. <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.11125&sourceXmlSearch=norm%20kadro&Mevzuatlliski=0> Erişim Tarihi:08.02.2015

Çocuk Koruma Kanunu (5395) 15.7.2005 tarih ve 25876 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan. 5395<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050715-1.htm> Erişim Tarihi:25.02.2015 ve <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf> Erişim Tarihi: 25.02.2015

Devlet Memurları Kanunu 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı. <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Aspx?MevzuatKod=1.5.657&sourceXmlSearch=&Mevzuatlliski=0&Tertip=5&Tur=1&No=657> Erişim Tarihi: 22.02.2015

Devlet Personel Başkanlığı Unvan Tablosu Rehberi, <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr> Erişim Tarihi: 13.02.2015

Devlet Personel Başkanlığı web sitesi, Erişim Tarihi: 13.02.2015 <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/daire-baskanliklari/kadro-ve-kamu-gorevlileri-dairesi-baskanligi/kadro-ve-kamu-gorevlileri-dairesi-baskanligi-kadro-ve-pozisyon-islemleri/kadro-memur-kadro-islemleri>

Devlet Personel Başkanlığı Kurum Kadroları Rehberi, <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr> Erişim Tarihi: 13.02.2015

Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararname 13.12.1983 tarih ve 190 nolu. <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/182511.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/182511.pdf>. Erişim Tarihi: 23.02.2015

Kalkınma Planları <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx> Erişim Tarihi:25.02.2015

KPSS Kılavuzları. ÖSYM, 2014. <http://www.osym.gov.tr/belge/1-20643/kilavuzlar.html> Erişim Tarihi:25.02.2015

Mahalli İdarelerde Norm Kadro Sistemi <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/daire-baskanliklari/kadro-ve-kamu-gorevlileri-dairesi-baskanligi/kadro-ve-kamu-gorevlileri-dairesi-baskanligi-temel-kavramlar-tan%C4%B1mlar/mahalli-idarelerde-norm-kadro-sistemi-kadro> Erişim Tarihi:08.02.2015

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), <http://www.myk.gov.tr/index.php/skca-sorulan-sorular#Soru2> Erişim Tarihi: 07.02.2015

Meslek Standartları Listesi, MYK, 2014, <http://myk.gov.tr/index.php/tr/component/msd/?view=msd&layout=msdlist> Erişim Tarihi: 07.02.2015

MEB Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelik 12.10.2013 tarih ve 28793 sayılı. <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.18945&sourceXmlSearch=&MevzuatIliiski=0> Erişim Tarihi: 20.02.2015

Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/68.html> Erişim Tarihi: 13.02.2015

Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanun (12.06.1959 tarihli ve 7355 sayılı) 22.06.1959 tarihli ve 10233 sayılı resmi gazetede yayınlanan, Erişim Tarihi: 15.02.2015, <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10233.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10233.pdf4>

Sosyal Hizmetler Kanunu 24.05.1983 tarih ve 2828 Sayılı Erişim Tarihi: 17.02.2015 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2828.pdf> ve [http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18059.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18059.pdf](http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18059.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18059.pdf) Erişim Tarihi: 23.02.2015

Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği (09.02.2013 tarih ve 28554 Sayılı Resmi Gazete) <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/02/20130209-3.htm> Erişim Tarihi:28.02.2015

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) Tüzüğü. 1988. http://www.shuderneji.org/FileUpload/ds644299/File/convert-jpg-to-pdf.net_2014-06-04_09-54-40.pdf Erişim Tarihi:06.02.2015

Yükseköğretim Kanunu 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı. <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/29816/2547+say%C4%B1l%C4%B1%20Y%C3%BCksek%C3%B6%C4%9Fretim+Kanunu/f439f90b-7786-464a-a48f-9d9299ba8895> Erişim Tarihi: 18.02.2015

Yükseköğrenim Mezunlarının Aldıkları Unvanlara İlişkin YÖK Kararları <http://www.memurlar.net/haber/11684/> Erişim Tarihi: 19.02.2015

Yüksek Öğretim Kurulu Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığının 22.7.2014 tarihli kararı

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 21.12.1988 tarih ve EÖ/07.07.002/3790 sayılı yazısı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının, 19.11.2012 tarih ve 50096 sayılı yazısı. <http://www.memurlar.net/haber/316386/> Erişim Tarihi: 21.02.2015

Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. ÖSYM, 2014. <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2014/OSYS/Tercih/2014-OSYSKONTKILAVUZU14072014.pdf> Erişim Tarihi:25.02.2015

Yükseköğrenim Mezunlarının Atanabileceği Hizmet Sınıfı ve Kadrolara İlişkin YÖK

Kararları <http://www.memurlar.net/haber/11685/> Erişim Tarihi:06.02.2015

Danıştay 2.Dairesinin 2013/11227 Esas No'lu ve 19.09.2014 tarihli kararı

Kara Kuvvetleri Komutanlığının 15.03.2010 tarihli yazısı

Devlet Personel Başkanlığı Ocak 2015 Bİ-MER cevabı, e-posta

TODAİE Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Programı Ders Notları. 2013-2014